

JOSEP MARIA SALA-VALLDAURA, UN ALTRE POETA QUE ES PASSA A LA NARRATIVA

«Cal trobar l'estètica de la cabina telefònica»

Autor de diversos llibres de poemes, antòleg significatiu de la generació del 70 i crític reconegut, Sala-Valldaura s'ha decidit a emprendre un altre camí, el narratiu. «A la vora del pou», últim premi Joanot Martorell, és un bon exercici per al començament.

Oscar Montferrer

Arran de l'antologia que va preparar conjuntament amb Vicent Altaió, ha esdevingut un pont entre la poesia catalana i la valenciana...

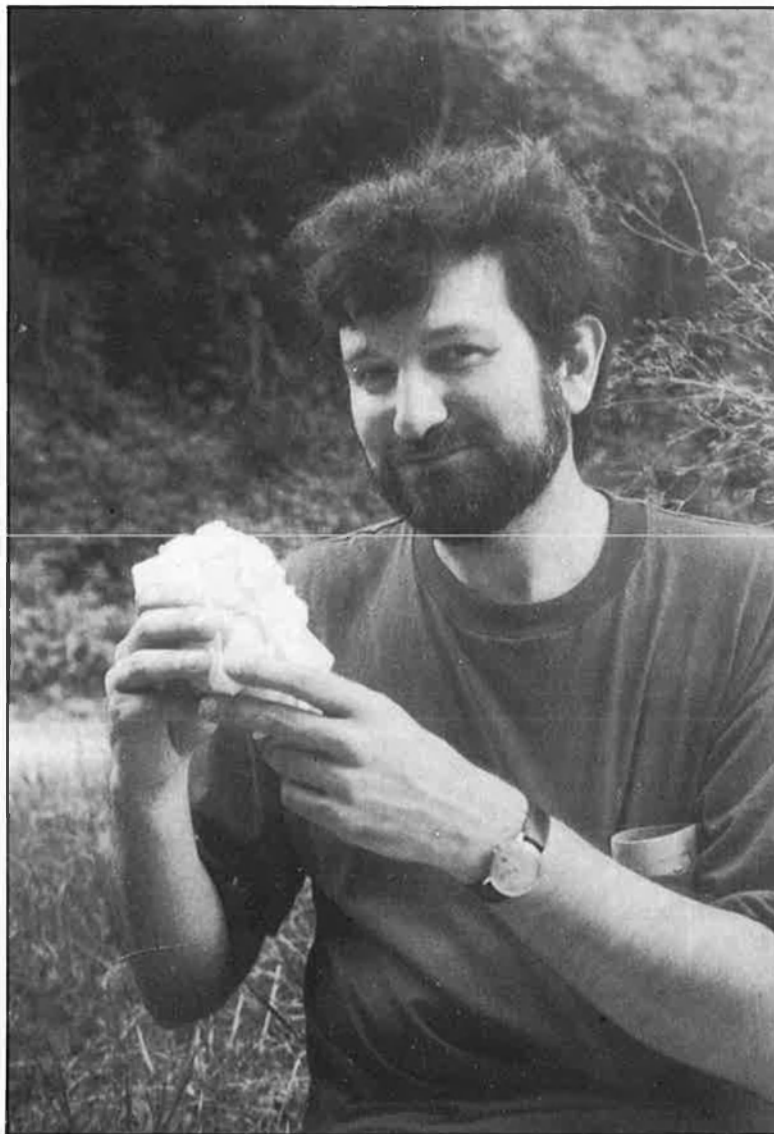
—És possible, però crec que, tret d'aquestes etiquetes, no hi ha diferències. Un poeta valencià és igual que un poeta del nord, pel que fa a l'estètica. Potser fa uns anys hi havia una diferència de quantitat, però ara ja no està clar quin és el centre cultural. El que sí que es notava abans era una major cura en el llenguatge dels poetes valencians, per la pressió sociolingüística.

—¿En la redacció de l'Antologia..., van fer de crítics o d'assagistes?

—Un assaig és un intent, un risc. L'obra la vam fer des d'un punt de vista passional. Vam donar el necessari perquè fos una antologia acadèmica, però, a vegades, la condició de poetes va ser més forta que la de crítics. En qualsevol cas, fer crítica o assaig no és sinó una manera de fer poesia. Tant l'una com l'altre són formes de coneixement, d'aprenentatge.

—¿Com està el panorama poètic català?

—Té una dignitat molt alta. Potser, el que manca és un poeta que sobresurti molt, però ja sortirà, és una qüestió de perspectiva. Pel que fa a l'idioma, no estem malament.

«En el panorama poètic català només falta un poeta que sobresurti».

—¿Hi ha un abisme entre el català poètic i el català parlat?

—No ho crec. El vocabulari passiu de la gent és bastant gran. En la mesura que l'ensenyament ho afavoreixi, la distància no serà tan grossa. La poesia, ara, a nivell de lèxic, i fora d'alguns poetes molt complicats, és bastant comprensible.

—¿Avui, es pot fer un retrat-robot del lector de poesia?

—No sol ser gent gran, perquè ja no llegeixen massa poesia, i els que ho fan llegeixen els poetes que ja coneixen. Ha de ser una persona jove, potser estudiant de filologia, i que en llegeix perquè n'escrui. Això pel que fa a la contemporània. La clàssica conviu amb els professionals de l'ensenyament.

—¿Què busca el lector en la poesia?

—Busca el que vol trobar, és a dir, a ell mateix. Cerca el vas comunicant entre el seu jo i el jo del poeta, perquè aquest li expliqui el seu interior.

—La poesia, ¿quin tracte rep de les institucions?

—Les institucions viuen el present. Corren cent metres tanques, mentre la poesia corre la marató. Hi ha un desfament molt gran d'on tothom treu profit: els poetes obtenen borses de premis i els polítics venissen de cultura la política que fan. Són relacions cordials, però entre ambaixades diferents.

—Centrem-nos en la seva poesia. Els crítics diuen que el seu avantguardisme es veu reflectit en l'Antologia...

—Vam intentar que fos un testimoni del que s'estava fent. Intentàrem recollir-ho tot de tot arreu. Voluntat d'avantguardisme, sí, però cal tenir en compte que l'avantguarda no deixa de ser una tradició.

—El seu vers no és clàssic. Es trenca, més lliure...

—Sí, però és tan difícil com l'altre. Per exemple, amb un piano costa tant tocar música clàssica com jazz. Jo, com a poeta, faig contemporaneïtat. Intento que la forma lligui amb el contigut. D'altra banda, els esclavatges del vers lliure són prou

grans per a no desmerèixer-lo.

—¿A què ha de respondre el vers lliure?

—Per a mi, el millor que fa és reflectir correctament el món actual. Crec que el vers clàssic es remet a una altra manera de fer, a una altra època. Però, com tot, la poesia ha evolucionat. El vers lliure respon, per la seva frag-

mentarietat, a aquest segle, que és caòtic. N'és el millor mirall.

—En la seva temàtica poètica hi tenen cabuda els elements urbans...

—Sí. Crec que la poesia ha d'estar a l'alçada dels temps, de les circumstàncies. A vegades, aquestes són rurals, però també n'hi ha d'urbanes. Si només es tracta l'estètica de l'arbre, no es viu dins la quotidianitat. Cal trobar l'estètica de la cabina telefònica.

—¿Com definiria el seu vocabulari?

—Intento que sigui precís. Si el llenguatge només es fa servir a nivell col·loquial, s'empobreix. Una de les tasques dels poetes és anar-lo renovant perquè no mori en els diccionaris. Particularment, intento que el vocabulari sigui ric, no obsolet. D'altra banda, també cal preservar les pròpies construccions sintàctiques.

—¿Són vàlids actualment els temes clàssics de la poesia?

—¿Et refereixes al destí i la mort? L'home, fet i fet, no és sinó aquestes coses. ¿Què és el que importa? Estimar, desitjar, gaudir de la dona, tenir por, pensar de tant en tant que s'ha de morir. Són els temes bàsics, malgrat tot. El que cal és trobar una nova manera de dir-ho.

—¿La poesia n'és pionera?

—Ho havia estat, però ara predomina la imatge i es fa més cas a la pintura i encara més al cinema. La nova importància de l'estètica fa que segons quins poetes afirmen que no existeix el profund, però no crec que sigui cert. La poesia encara exigeix profunditat i molta concentració.

—L'última obra que ha escrit ha guanyat el premi Joanot Martorell de narrativa. ¿No és un contrasentit?

—Jo no la veig com una narració, sinó com una ampliació del meu treball com a poeta. Més que un canvi, és una ampliació, perquè m'era necessari posar-me el llistó més alt. A la vora del pou és un llibre líric que vol trencar amb el que ara s'entén per narrativa. Hi ha una barreja de dietari, llibre de viatges, novel·la, assaig... En la redacció, he intentat aprofundir rítmicament, com en una simfonia.

—¿N'està satisfet?

—Com a arquitecte, sí. Com a poeta, no sé si ho he fet bé. Ara, el que puc dir és que el llibre està molt treballat.

—¿Què constituirà la veritable valoració del llibre: el premi, la crítica o les vendes?

—No ho sé. De fet, el premi és un accident. Les bones crítiques, també. Pel que fa als lectors, no arribaré a saber-ho, però seran el cercle més obert i menys viciat. □

Hivern

NOVETATS en LLIBRES

<p>edicions 62 sa</p> <p>SE'N VA UN ESTRANY Manuel de Pedrolo El Cangur, 113. 256 pàgines. La segona novel·la de la sèrie «Temps Obert» ens presenta un Daniel Bastida insolidari, que delinqueix, al marge de la societat. La narració crua d'uns fets que faciliten la tria d'aquesta marginalitat.</p>	<p>Editorial Laia</p> <p>MIRA'M Anita Brookner Col·lecció El Mirall i El Temps. L'expressió, patètica i exigent, dels desigs més íntims d'una dona.</p>
<p>Edicions BROMERA</p> <p>EL DIABLE DE LA BOTELLA L'ILLA DE LES VEUS Robert L. Stevenson Col·lecció A la Lluna de València, 7.</p>	<p>EDITORIAL EMPÚRIES</p> <p>MATILDA Roald Dahl Traducció de Ramon Barnils Col·lecció l'odissea, 40 Una petita obra mestra: l'última novel·la de Roald Dahl, amb divertidíssimes il·lustracions de Quentin Blake.</p>
<p>GREGAL 11 LIBRES consorci d'editors valencians s.a.</p> <p>OSSOS DE SIPIA Eugenio Montale Traducció de Joan Navarro Col·lecció Gregal Poesia, 14. Premi de la crítica a la traducció poètica Cavall verd, 1988.</p>	<p>La Galera LA GALERA, S. A., EDITORIAL</p> <p>LA GÒNDOLA FANTASMA Gianni Rodari Els grumets de mar enllà, 53. Els personatges de la <i>Commedia dell'Arte</i> en mans del sempre sorprenent i divertit Rodari.</p>
<p>EDITORIAL TRES I QUATRE</p> <p>DESFICI Isabel Olesti Col·lecció Narratives 3 i 4, núm. 5. Premi de narrativa Andròmina, 1988.</p>	<p>curial</p> <p>DON JOAN DE SERRALLONGA 2 vols. Víctor Balaguer Trad. catalana de Valeri Serra Boldú Biblioteca Popular Curial, 12 i 13.</p>
<p>Edicions Proa</p> <p>EL DIA DEL JUDICI Salvatore Satta A tot vent, 266. Trad. de Carme Arenas Il·lustració de Gerard Rosés 232 pàgs. i 1.500 ptes.</p>	<p>DIBUIXOS I NARRACIONS J. Peris Aragó La producció narrativa del gran pintor i cartellista valencià, editada per primera vegada.</p>